

BALTICCONNECTOR -MAAKAASUPUTKILINJAN JA SKÄMMÖ LÄNSIRANTA HYLYN VÄLISEN ALUEEN VIISTOKAIKULUOTAUSAINOSTON ANALYSOINTI

ARKEOLOGISEN VEDENALAISINVENTOINNIN TÄYDENNYS

PÄIVÄMÄÄRÄ

17.12.2017

VERSIO

1.0

KUVAUS

Arkeologisen vedenalaisinventoinnin
täydennys

LAATIIJA

SubZone Oy:

Eeva Vakkari

Immi Wallin

Immi Wallin

YRITYKSEN EDUSTAJA

TILAAJA

Baltic Connector Oy

TILAAJAN EDUSTAJA

Lauri Erävuori

Ympäristöasiantuntija

SUBZONE

Tiivistelmä

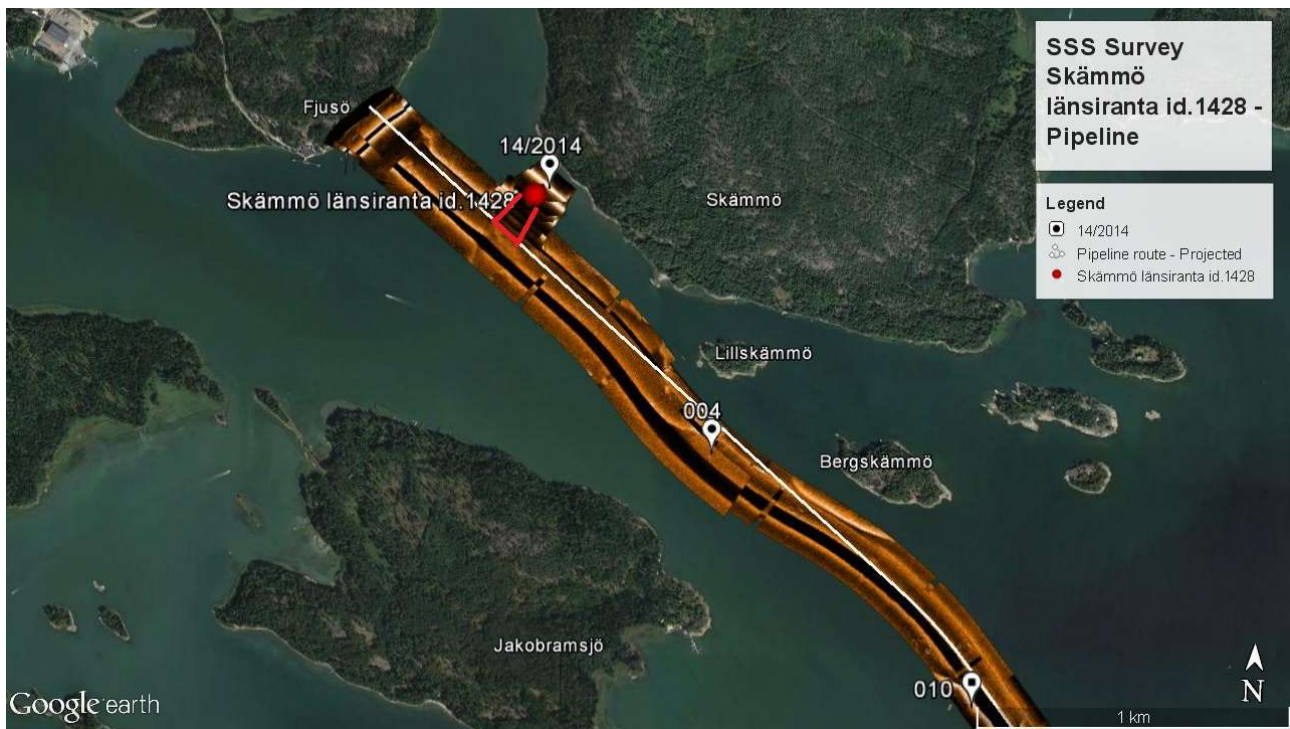
Balticconnector –maakaasuputken VE FIN 2, RK 2 –linjauksen ja Skämmö länsiranta -hylvyn (muinaisjäännöstunnus 1428) välisen alueen viistokaikuluotausaineisto analysoitiin sen selvittämiseksi, onko hylystä levinnyt rakenneosia laajemmalle alueelle putkilinjan suuntaan. Aineistosta näkyy, että hylystä on levinnyt rakenneosia pääsääntöisesti vain hyvin suppealle alueelle. Anomaliaita havaittiin hylvyn välittömässä läheisyydessä kaukaisimpien sijaitessa noin 20 metriä hylystä putkilinjaan päin. Näitä anomaliaita voi pitää hylkykokonaisuuden ulkorajana putkilinjan suuntaan. Muihin vedenalaisiin muinaisjäännöksiin tai kulttuuriperintökohteisiin viittaavia anomaliaita ei havaittu.

Sisältö

Tiivistelmä.....	2
Sisältö	3
Arkisto- ja rekisteritiedot.....	4
Sijaintikartta: analysoitu viistokaikuluotausaineisto	5
1 Johdanto	6
2 Menetelmät ja työnkulku	7
3 Tulokset: viistokaikuluotausanomaliat analysoidulla alueella	8
Lähteet.....	9

Kunta:	Inkoo
Tutkimuksen laatu:	Inkoo – Paldiski Balticconnector –maakaasuputkilinjan ja Skämmö länsiranta id. 1428 välisen alueen viistokaikuluotausaineiston analysointi hylkyyn tai muihin vedenalaisiin muinaisjäännöksiin viittaavien anomalioiden havaitsemiseksi
Tutkimuksen syy:	Maa- ja vesialueen käyttö, vesirakennushanke
Peruskarttalehdet:	K4224 (2010 ETRS-TM35FIN), K4222 (2010 ETRS-TM35FIN)
Merikartta:	Rannikkokartta 20 (Jussarö – Porkkalanselkä 5/2014)
Tutkimuslaitos:	SubZone Oy
Vastaava tutkija:	FM Eeva Vakkari
Tutkimusalueen sijainti:	Balticconnector -maakaasuputkilinja Inkoon sisäsaaristossa ja Skämmö länsiranta id. 1428 välinen alue
Tutkimuksen tilaaja:	Baltic Connector Oy
Aikaisemmat vedenalaiset inventoinnit:	Kokko, Rami 2012: Inkoon sisäsaariston arkeologinen vedenalaisinventointi 16.4.- 14.10.2012. ARK-sukellus. Vakkari, Eeva & Wallin, Immi 2014: Inkoo – Paldiski Balticconnector –maakaasuputkilinjan luotausaineiston arkeologinen tulkinta ja putkilinjan tunnettujen vedenalaisten muinaisjäännösten selvitys; arkeologisen vedenalaisinventoinnin ensimmäinen osa. SubZone Oy. Vakkari, Eeva & Wallin, Immi 2017: Balticconnector - maakaasuputkilinjan viistokaikuluotausaineiston arviointi ja arkeologinen tulkinta Inkoon saaristossa Hästensin tasalta Fjusön rantaan. Arkeologisen vedenalaisinventoinnin ensimmäisen osan täydennys. SubZone Oy. Vakkari, Eeva & Wallin, Immi 2017: Balticconnector – maakaasuputkilinjan kulttuuriperintöön viittaavien viistokaikuluotausanomalioiden tarkastukset. Arkeologisen vedenalaisinventoinnin täydennys. SubZone Oy
Alkuperäinen raportti:	Baltic Connector Oy
Kopio raportista:	Museovirasto

Sijaintikartta: analysoitu viistokaikuluotausaineisto

Kartta 1. Skämmö länssiranta –hylky (muinaisjäänöstunnus 1428) sijaitsee Inchoon sisäsaaristossa, Inchoon satamaan johtavan 13 metrin väylän tuntumassa, Skämmön lounaisrannan tuntumassa. Balticconnector - maakaasuputkilinjan ja hyllyn välinen alue on viistokaikuluodattu mahdollisesti hylystä levinneiden rakenneosien paikantamiseksi. Analysoitu alue on merkitty karttaan punaisella viivalla.

1 Johdanto

Inkoosta Paldiskiin rakennettavan Balticconnector –maakaasuputkilinjauksen (VE FIN 2, RK 2) läheisyydessä sijaitsee Skämmö länsiranta –hylky (muinaisjäännöstunnus 1428). Hylky on kiinteä muinaisjäännös (Museovirasto 2017). Baltic Connector Oy on tilannut SubZone Oy:ltä hyllyn ja putkilinjan välisen alueen viistokaikuluotausaineiston analysoinnin mahdollisesti hylystä laajemmalle levinneiden osien paikantamiseksi, jotta muinaisjäännöskohteen rajausta saadaan varmistettua ja mahdolliset hylkyyn liittyvät, irronneet rakenneosat paikannettua. Työ täydentää kaasuputkilinjauksella aiemmin tehtyjä vedenalaisarkeologisia tutkimuksia (ks. Vakkari & Wallin 2014; 2017a; 2017b).

Hyllyn keskikoordinaatista on 155 metriä matkaa putkilinjauksen suunniteltuun keskilinjaan. Nyt läpikäyty viistokaikuluotausaineisto kattaa tämän välin 140-180 metrin levyisenä täydennyksenä. Meritaito Oy:n vuonna 2017 tuottama viistokaikuluotausaineisto on laadultaan hyvää ja tarkoituksenmukaista.

Tutkitulta alueelta havaittiin todennäköisesti hylkyyn liittyviä anomalioita vain hyllyn välittömästä läheisyydestä. Selkeä, noin 40 x 35 metrin laajuinen, hylkykokonaisuus muodostuu hylystä ja sen ympärille levinneistä, irronneista rakenneosista. Tämän alueen ulkopuolelle jäävät kaukaisimmat hylkyyn mahdollisesti liittyvät anomaliat (A ja B), jotka sijaitsevat 20 metriä hylystä putkilinjaan päin. Anomalioita A ja B voidaan pitää hylkykokonaisuuden ulkorajana putkilinjan suuntaan. Tällä rajauksella hylkykokonaisuuden välimatka putkilinjan keskikohtaan on noin 120 metriä.

Muihin vedenalaisiin muinaisjäännöksiin tai kulttuuriperintökohteisiin viittaavia anomalioita ei havaittu alueella.

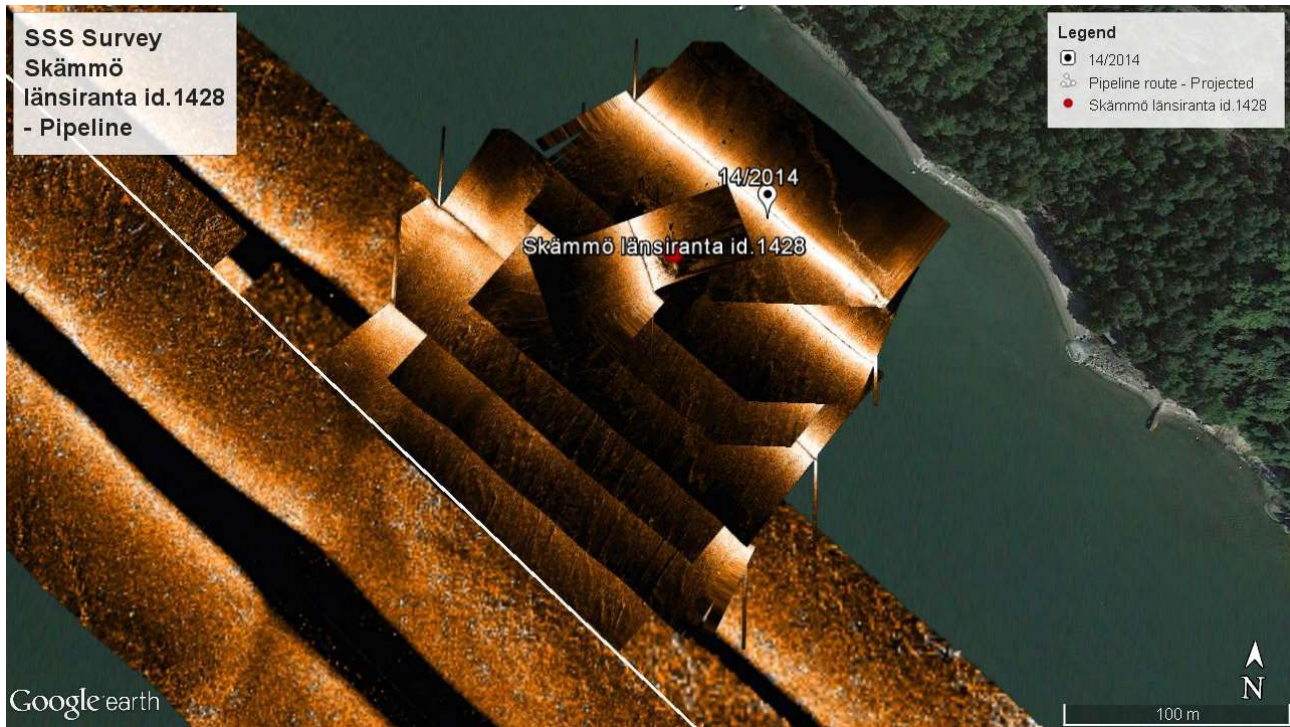
Helsingissä 17.12.2017

Eeva Vakkari, FM arkeologi

2 Menetelmät ja työnkulku

Työssä analysoitiin Meritaidon vuonna 2017 tuottama viistokaikuluotausaineisto Skämmö länsiranta -hylyn ja putkilinjan väliseltä alueelta. Viistokaikuluotausaineisto oli tuotettu 580kHz taajuudella. Aineiston analysoinnissa käytettiin PostScan v.7.35 ohjelmaa.

Viistokaikuluotauksen kaistan leveys oli 2 x 50 metriä ja siten väylän leveys 100 metriä, josta nadirin osuus oli 7 metriä. Aineistosta oli luotettavasti tulkittavissa noin 20-30 metriä leveät kaistat. Aineisto on laadultaan hyvää ja soveltuu vedenalaisarkeologiseen inventointikäyttöön. Luotauksen peitto on hyvä ja kaistojen tiheys riittävä luotettavaa analyysiä varten. Viistokaikuluotausaineistosta tehtiin mosaiikkikuva (kartta 2), josta nähdään aineiston kattavuus.

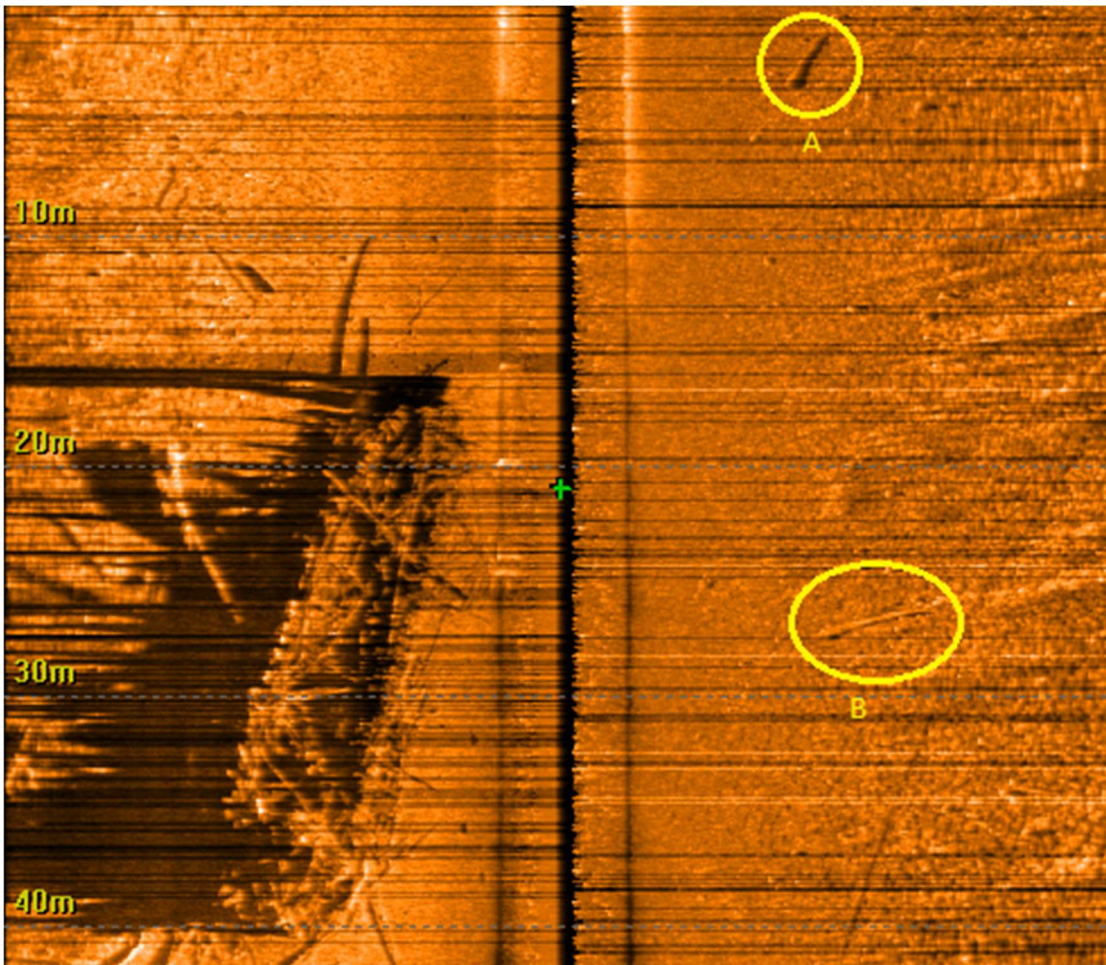

Kartta 2. Viistokaikuluotausalue Skämmö länsiranta –hylyn ja putkilinjan välillä.

3 Tulokset: viistokaikuluotausanomaliat analysoidulla alueella

Skämmö länsiranta –hylvyn tarkastettu sijainti on: N / Lat 60° 00,638' E / Lon 23° 58,426' (ETRS89/WGS84). Suurin syvyys hylvyn välittömässä läheisyydessä on 5,4 m. Hylvyn keula on suuntaan 320°. Putkilinjan etäisyys hylystä on lyhimmillään 155 metriä suuntaan 225°. Hylvyn pituus on noin 25 metriä ja leveys 7-8 metriä. Korkeimmat rakenneosat nousevat 3-4 pohjan yläpuolelle.

Hylvyn ympärille on irronnut rakenneosia (ks. kuva 1). Verrattain tiivis kokonaisuus on noin 40 x 35 metrin laajuinen. Tämän alueen ulkopuolella havaittiin kaksi anomaliaa (A ja B, ks. kuva 1) noin 20 metriä hylystä putkilinjalle päin. Anomalia A sijaitsee suuntaan 160° ja B suuntaan 230°. On todennäköistä, että myös anomaliat A ja B liittyvät hylkyyn. Anomaliat A ja B muodostavat siten hylkyalueen ulkorajan putkilinjan suuntaan. Anomaliaista jää matkaa putkilinjaan noin 120 metriä. Muita anomaliaita ei havaittu.

Kuva 1. Viistokaikuluotausaineistosta havaitut anomaliat A ja B Skämmö länsiranta –hylvyn ja putkilinjan välissä. Putkilinjan keskikohtaan on matkaa anomaliaista noin 120 metriä.

Lähteet

Museovirasto, muinaisjäännösrekisteri 2017: [www-lähde]

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_default.aspx Tiedot luettu 17.12.2017.

Vakkari, Eeva & Wallin, Immi 2014: Inkoo – Paldiski Balticconnector –maakaasuputkilinjan luotausaineiston arkeologinen tulkinta ja putkilinjan tunnettujen vedenalaisten muinaisjäännösten selvitys; arkeologisen vedenalaisinventoinnin ensimmäinen osa. SubZone Oy.

Vakkari, E. & Wallin, I. 2017a: Balticconnector –maakaasuputkilinjan viistokaikuluotausaineiston arviointi ja arkeologinen tulkinta Inoon saaristossa Hästensin tasalta Fjusön rantaan. Arkeologisen vedenalaisinventoinnin ensimmäisen osan täydennys. SubZone Oy.

Vakkari, Eeva & Wallin, Immi 2017b: Balticconnector –maakaasuputkilinjan kulttuuriperintöön viittaavien viistokaikuluotausanomalioiden tarkastukset. Arkeologisen vedenalaisinventoinnin täydennys. SubZone Oy